

Ouderschap is een proces

Een kind dat ziek is, krijgt vaak alle aandacht van de zorgprofessionals. Maar een ziek kind beïnvloedt de draagkracht van het gehele gezin. Het is daarom belangrijk dat hulpverleners ook aandacht besteden aan de gevoelens van ouders, stelt José Koster in haar presentatie over samenwerken met ouders.

Iedere hulpverlener zal het herkennen. Bij een kind dat ziek is, gaat daar alle aandacht naar uit. Wat heeft het nodig? Hoe kunnen we het kind het best helpen? Het klinkt vanzelfsprekend, maar in die zorg voor het kind worden de ouders nog weleens vergeten.

Dat is niet terecht, legt José Koster uit. Zij geeft trainingen aan hulpverleners over de omgang met ouders. Want bij een kind dat 'iets' heeft, een ziekte of beperking, heeft dat invloed op het hele gezin, de ouders, en ook de broertjes en zusjes. Ouders kunnen bijvoorbeeld het gevoel krijgen dat ze geen grip meer hebben op de situatie. Ze moeten van medische afspraak naar medische afspraak en twijfelen over een gezonde ontwikkeling van hun kind. Hun leven is onzeker en onvoorspelbaar geworden. Aandacht voor ouders is daarom van belang, benadrukt Koster.

Ouderschap is een proces, vervolgt Koster. Niemand is 'zomaar' ouder, je moet erin groeien. Tijdens de zwangerschap beginnen ouders – moeders én vaders – daarom te fantaseren over hun toekomstige baby: Hoe ziet het eruit? Wat voor ogen heeft het? Hoe voelt dat straks, als diens kleertjes aan de waslijn hangen? 'Die fantasiebeelden zijn nodig om alvast psychische ruimte te maken voor je kind. Je leven staat straks volledig in het teken van het kind. Je moet je daar als ouders op voorbereiden.'

Toekomstroof

Met die fantasieën dromen ouders alvast over een toekomst met hun kind, hun toekomst als gezin. Bij een kind dat chronisch ziek is of een beperking heeft, kunnen ouders in dat geval 'toekomstroof' ervaren. Hun toekomst zal niet worden zoals ze zich dat hadden voorgesteld. 'Dat kan bij hen leiden tot verdriet, boosheid, maar ook schuldgevoelens. Bijvoorbeeld omdat je als ouder het gevoel hebt dat je tekortschiet tegenover je kind. Je wordt volledig in beslag genomen door de zorg voor het kind, je voelt je

José Koster: 'Ieder kind heeft recht op en baat bij ouders die zich gehoord en gesteund voelen.'

uitgeput, het lukt je niet altijd om goed genoeg voor je kind te zorgen. Je kunt je daar schuldig over voelen.'

Het is belangrijk dat hulpverleners ouders vragen naar deze gevoelens, stelt Koster. 'Het voelt voor ouders als een geschenk als ze erover mogen vertellen. Zeker als dat is tegenover iemand die hun gevoelens van boosheid of onmacht niet veroordeelt, maar die mild is. Iemand die zegt: "Ik begrijp dat het zwaar is. Ik twijfel er niet aan dat je van je kind houdt, maar je mag verdriet hebben, je mag je onmachtig voelen." Ieder kind heeft recht op en baat bij ouders die zich gehoord en gesteund voelen. Het is onze taak als hulpverleners om ouders die steun te geven.' •